

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

**w Publicznej Szkole Podstawowej nr 1
z Oddziałami Integracyjnymi
im. I. Daszyńskiego
w Radomiu**

koordynatorzy – doradcy zawodowi:

Anna Wichowska

Anna Wiśniewska

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego opracowany został w oparciu o:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 roku w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325)
- Rozporządzenie MEN z dnia 16 sierpnia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2018 r., poz. 1647)

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zawiera:

1. ZAŁOŻENIA OGÓLNE:	3
2. FORMY PRACY:	4
3. ADRESACI:	4
4. REALIZATORZY:	5
5. ZADANIA OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH I WŁĄCZONYCH W REALIZACJĘ DORADZTWA W SZKOLE:	6
6. ZAŁOŻENIA SZCZEGÓŁOWE	9
7. FORMY I TEMATYKA REALIZACJI ZADAŃ W KLASACH VII - VIII:	16

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w Publicznej Szkole Podstawowej nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. I. Daszyńskiego w Radomiu

1. ZAŁOŻENIA OGÓLNE:

Celem doradztwa zawodowego realizowanego w szkole jest przygotowanie uczniów do refleksyjnego wyboru dalszej ścieżki kształcenia oraz zawodu.

Doradztwo zawodowe realizowane w Szkole Podstawowej nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. I. Daszyńskiego w Radomiu ukierunkowane jest na:

- rozwijanie kompetencji karierowych ucznia
- wspieranie kompetencji doradczych nauczycieli
- wspieranie kompetencji doradczych rodziców
- wykorzystywanie lokalnych zasobów dla wspierania procesów decyzyjnych ucznia w zakresie wyboru ścieżki edukacyjnej i zawodowej

Cele ukierunkowane na ucznia:

- rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń
- rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych
- rozwijanie wiedzy o rynku pracy
- rozwijanie wiedzy zawodoznawczej
- kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych
- kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej
- przygotowanie do roli możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika
- rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie
- rozwijanie umiejętności uczenia się
- kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej
- redukcja społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

Cele ukierunkowane na nauczycieli:

- budowanie zaangażowania w zakresie realizowania procesów wspierania decyzji edukacyjnych i zawodowych ucznia
- aktualizacja wiedzy na temat systemu edukacji i systemu kształcenia w zawodach

- rozwijanie kompetencji doradczych nauczycieli
- wskazanie na źródła informacji dotyczące informacji na temat ofert edukacyjnych i doradczych na terenie miasta

Cele ukierunkowane na rodziców:

- aktualizacja wiedzy na temat systemu edukacji i systemu kształcenia w zawodach
- aktualizacja wiedzy na temat ofert radomskich szkół ponadpodstawowych
- aktualizacja wiedzy na temat procedur rekrutacyjnych do szkół ponadpodstawowych
- udzielanie pomocy w procesie rozpoznawania predyspozycji zawodowych ucznia
- rozwijanie kompetencji doradczych rodzica, wskazanie obszarów wsparcia doradczego
- wzmacnianie proaktywnej postawy rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych przez ich dziecko

2. FORMY PRACY:

- obowiązkowe zajęcia z doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII
- lekcje z wychowawcą
- doradztwo indywidualne (realizowane w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej)
- spotkania i wycieczki zawodoznawcze
- spotkania z rodzicami
- rada szkoleniowa (wsparcie doradcze dla nauczycieli)
- formy wizualne – strona internetowa szkoły, gazetki

3. ADRESACI:

Adresatami Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego są:

Uczniowie, którzy w trakcie realizacji programu:

- dokonają wyboru dalszego kształcenia,
- zaplanują swoją ścieżkę zawodową
- dostrzegą swoje potrzeby, zainteresowania i oczekiwania.

Nauczyciele, którzy:

- dostarczą informacji i wiedzy niezbędnej do świadomego planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- ukierunkują proces planowania kariery zawodowej swoich uczniów,

- podejmą różne akcje popularyzujące zawody i podnoszące świadomość zawodową uczniów,
- przeprowadzą zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego zgodne z założeniami podstawy programowej.

Rodzice, którzy:

- będą wspierać swoje dzieci w podjęciu właściwej decyzji związanej z wyborem ścieżki dalszego kształcenia i przyszłego zawodu,
- poznają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu,
- zdobędą wiedzę o ofercie szkół średnich oraz zasadach i terminach rekrutacji (dotyczy rodziców uczniów klas ósmych);
- zaangażują się w pomoc dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych.

4. REALIZATORZY:

Realizatorem zadań z zakresu doradztwa zawodowego jest szkoła, która poprzez działania nauczycieli:

- przygotowuje uczniów do wyboru zawodu,
- popularyzuje wiedzę na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy, jak również dostarcza uczniom informacji o ich własnych predyspozycjach i umiejętnościach,
- Tworzy sprzyjające warunki do określenia preferencji edukacyjnych i zawodowych swoich uczniów z uwzględnieniem ich uwarunkowań wewnętrznych (cech osobowości, temperamentu, zdolności) i zewnętrznych (doświadczenia, otoczenia społecznego),
- wspiera ucznia i jego rodzinę w podejmowaniu decyzji edukacyjnych,
- zapewnia warunki lokalowe i kadrowe do realizacji zajęć z doradztwa zawodowe oraz założeń WSDZ,
- zapewnia warunki do realizacji innych form zawodoznawczych: wycieczek, targów edukacyjnych i pracy, spotkań z przedstawicielami różnych zawodów, przedstawicielami szkół i uczelni, absolwentami, wolontariatu.

W działaniach WSDZ uczestniczy cała społeczność szkolna: dyrekcja szkoły, nauczyciele i wychowawcy, specjaliści, oddział przedszkolny i uczniowie klas I – VIII.

WSDZ realizowany jest przez wszystkich członków Rady Pedagogicznej.

5. ZADANIA OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH I WŁĄCZONYCH W REALIZACJĘ DORADZTWA W SZKOLE:

➤ Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym (wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie programu realizacji WSDZ na dany rok);
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji programu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

➤ Doradca zawodowy:

- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust.1, pkt. 7 ustawy;
- prowadzi indywidualne wsparcie doradcze i informacyjne dla uczniów i ich rodziców, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE oraz współdziałają z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w zapewnieniu wsparcia dla uczniów ze SPE, w szczególności - z problemami zdrowotnymi i niepełnosprawnością w dostępie do szkół na kolejnym etapie edukacyjnym; współpracuje w tym zakresie z innymi specjalistami w szkole (psycholog, pedagog);
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- opracowuje, we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, pedagogiem i/lub psychologiem, „Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego” oraz koordynuje jego realizację;
- wspiera nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, pedagoga i/lub psychologa, w zakresie realizacji działań określonych w „Programie realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego”;
- planuje, koordynuje, monitoruje (w tym - prowadzi ewaluację) oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- koordynuje działalność informacyjno-doradcą realizowaną przez szkołę, w tym gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe, właściwe dla danego poziomu kształcenia.

➤ **Nauczyciele/wychowawcy (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej i nauczyciele wspomagający):**

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach przedmiotowych, artystycznych, sportowych i innych;
- realizują treści nauczania w powiązaniu z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- uświadamiają uczniom znaczenie wiedzy z poszczególnych przedmiotów dla kształtowania umiejętności zawodowych;
- przygotowują uczniów do egzaminów końcowych oraz wskazują na wagę wyników egzaminów oraz osiągnięć edukacyjnych na obecnym etapie dla startu w szkole ponadpodstawowej;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć preorientacji, orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- współpracują z rodzicami w rozwijaniu rozpoznanego potencjału i mocnych stron uczniów;
- prowadzą i zajęcia dodatkowe rozwijające wiedzę, umiejętności i kompetencje;
- organizują w salach edukacji wczesnoszkolnej i klasopracowniach oraz na korytarzach ekspozycje prac uczniów;
- współpracują z doradcą zawodowym, wychowawcami oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym

➤ **Specjaliści:**

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- wspólnie z wychowawcami, nauczycielami przedmiotów i rodzicami wspierają uczniów w odkrywaniu i rozwijaniu talentów, udziału w konkursach przedmiotowych, artystycznych, sportowych i innych;
- współpracują z wychowawcami, doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistą ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej w zakresie realizacji działań szkoły związanych z preorientacją, orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;
- włączają treści z zakresu, orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia i działania z obszaru pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów;
- włączają w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych informacje dotyczące ucznia, wynikające z pracy specjalisty;
- prowadzą poradnictwo indywidualne dla ucznia i rodzica ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz współdziałają z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w zapewnieniu wsparcia dla uczniów ze SPE, w szczególności z problemami zdrowotnymi i niepełnosprawnością w przyjęciu do szkół na kolejnym etapie edukacyjnym.

➤ **Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:**

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
- organizują w świetlicy ekspozycje;
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zainteresowania, umiejętności, zdolności i uzdolnienia uczniów oraz informują rodziców, wychowawców i specjalistów o rozpoznanym potencjale;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu.

➤ **Nauczyciele - bibliotekarze:**

- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji zadań związanych z doradztwem zawodowym;
- sporządzają i aktualizują bibliografię literatury i materiałów metodycznych wspierających nauczycieli w realizacji preorientacji, orientacji i poradnictwa zawodowego;
- wyszukują i udostępniają innym nauczycielom szkoły informacje o publikacjach dotyczących doradztwa zawodowego;
- włączają się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

➤ **Rodzice:**

- rozpoznają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia dzieci oraz wyszukują i stwarzają im możliwości ich rozwoju;
- samodzielnie lub we współpracy ze szkołą aktywizują dzieci do formowania marzeń i planów zawodowych;
- wzmacniają poczucia akceptacji dokonanych przez ucznia wyborów; o ile jest potrzeba – włączają się w zmiany planów i wyborów;
- wspierają dzieci w poszukiwaniu optymalnej możliwości rozwoju edukacyjno-zawodowego;
- współdziałają ze szkołą w zapewnieniu wsparcia specjalistycznego na każdym etapie edukacji, zwłaszcza w starcie do szkoły ponadpodstawowej, w przypadku specjalnych potrzeb edukacyjnych ich dzieci;
- współpracują z wychowawcą, doradcą zawodowym, nauczycielami oraz szkolnymi specjalistami w realizacji działań z obszaru preorientacji, orientacji i poradnictwa zawodowego
- współdziałają ze szkołą w planowaniu i realizacji działań przewidzianych w Programie WSDZ, jak np., spotkania zawodoznawcze, wycieczki do szkół i zakładów pracy, wyjazdy na targi edukacyjne, organizacja ekspozycji, itp.- w zależności od rozwoju sytuacji epidemiologicznej.

➤ **Uczniowie (SU i wolontariusze) – w zależności od sytuacji epidemiologicznej**

- włączają się w wewnętrzną organizację działań i przedsięwzięć z zakresu doradztwa zawodowego;
- przygotowują, wspólnie z doradcą zawodowym scenariusz i oprawę merytoryczną szkolnych wydarzeń i działań z zakresu doradztwa zawodowego (spotkania z przedstawicielami pracodawców i lokalnego biznesu)
- uczniowie najstarszych klas prowadzą w/w imprezy i spotkania (przy wsparciu doradcy zawodowego), zabezpieczają oprawę medialną, techniczną i artystyczną.

6. ZAŁOŻENIA SZCZEGÓŁOWE

Doradztwo zawodowe jest realizowane na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 w sprawie doradztwa zawodowego:

- a) *w oddziałach przedszkolnych - na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętym programem wychowania przedszkolnego oraz z uwzględnieniem treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego;*
- *w klasach I – VI szkół podstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, zwanej dalej „ustawą”;*
- b) *w szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych, na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy;*
- *w szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych, z wyjątkiem branżowych szkół II stopnia, szkół specjalnych przysposabiających do pracy, szkół policealnych i szkół dla dorosłych, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem;*
 - *w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego, szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych z wyjątkiem branżowych szkół II stopnia, szkół policealnych i szkół dla dorosłych, w ramach wizyt zawodoznawczych mających na celu poznanie przez dzieci i uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach i centrach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy;*
 - *w klasach VII i VIII szkół podstawowych oraz w szkołach ponadpodstawowych, o których mowa w § 2 pkt 4–7, na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, a w przypadku szkół prowadzących kształcenie zawodowe również na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia w zawodzie, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy, a także w szkołach specjalnych przysposabiających do pracy – na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych;*

c) w klasach VII i VIII szkół podstawowych, w branżowych szkołach I stopnia, liceach ogólnokształcących i technikach, z wyjątkiem szkół dla dorosłych, na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA PRZEDSZKOLI, ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH I INNYCH FORM WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

- 3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- 3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

- 4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;
- 4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- 4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Tematy z preorientacji zawodowej w oddziale przedszkolnym wynikają z podstawy programowej edukacji wychowania przedszkolnego i są realizowane na podstawie zatwierdzonych przez szkołę na dany rok szkolny zestawów programów nauczania.

Proponowana literatura i strony:

Forma B., Przepióra A. „Poznajemy zawody. Części 1,2,3: Wydawnictwo Bliżej Przedszkola, Kraków 2016

Maćkowiak A. „Kim zostanę, gdy dorosnę? Piosenki o zawodach.” Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2016

Maćkowiak A. „Zgadnij kto to, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2011

Strzeмиńska -Więckowiak D. „Kim zostanę? Wierszyki o zawodach”. SBM, Warszawa 2014
www.mapakarier.pl

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I – III szkół podstawowych

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Tematy z orientacji zawodowej w klasach I - III wynikają z podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej i są realizowane na podstawie zatwierdzonych przez szkołę na dany rok szkolny zestawów programów nauczania.

Ponadto w ramach orientacji zawodowej dla klas I - III

- poleca się do realizacji (według uznania i potrzeb nauczyciela) zajęcia na podstawie publikacji: B. Czapła, B. Matyszewska, E. Ptasznik, M. Skoryna, Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017. (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)
- Brawo ja! – prezentacja własnych talentów
- zawód moich rodziców
- Halo! Usterka! Szukam pomocy
- Reporterskim okiem – wywiad z pracownikami szkoły
- Dzisiejszy Jaś – kim będzie jako Jan?
- Po co się uczyć?
- Jak zmieścić dzień w słoju?

Proponowana literatura i strony:

Bartosz B. „Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych”; http://static.scholaris.pl/main-file/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf

Czapła B., Matyszewska B., Ptasznik E., Skoryna M. „Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I - III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami”, ORE, Warszawa 2017

Dołęga-Herzog H., Rosalska M. „Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu”, KOWEziU, Warszawa 2014; <http://euroguidance.pl/ksiazki/>

„Forma B., Przepióra A. „Poznajemy zawody. Części 1,2,3: Wydawnictwo Bliżej Przedszkola, Kraków 2016

Maćkowiak A. „Kim zostanę, gdy dorosnę? Piosenki o zawodach.” Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2016

Maćkowiak A. „Zgadnij kto to, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2011

Strzeмиńska -Więckowiak D. „Kim zostanę? Wierszyki o zawodach”. SBM, Warszawa 2014
www.mapakarier.pl

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Tematy z orientacji zawodowej w klasach IV- VI wynikają z podstawy programowej dla klas IV- VI i są realizowane na podstawie zatwierdzonych przez szkołę w danym roku szkolnym programów nauczania.

Zadania w zakresie orientacji zawodowej mogą być realizowane jako:

- zajęcia w ramach lekcji z wychowawcą na podstawie publikacji: J. Brzezińska-Lauk, E. Kruk-Krymula, K. Nikorowska, Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas IV-VI – szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017. Wychowawcy wybierają temat/tematy zgodnie i spójnie z programem wychowawczym realizowanym w danej klasie. (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)
- Zdrowy styl życia jako przygotowanie do pełnienia ról zawodowych
- Wybieram ten zawód, bo...
- Jak oszczędzić pierwszy milion?
- Kiedy zaczynamy się uczyć i kiedy kończymy?
- Jak się uczyć szybciej i efektywniej – mój indywidualny styl uczenia się
- Umiejętności – od przeszłości do przyszłości
- Przedmioty, które lubię – jako drogowskazy zawodowe

Proponowana literatura i strony:

Bartosz B., Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych; http://static.scholaris.pl/main-file/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf

Brzezińska-Lauk J., Kruk-Krymula E., Nikorowska K., Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas IV-VI – szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017 <https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>

Wybieram zawód – pakiet edukacyjny dla klas 4-6 szkoły podstawowej <http://www.scholaris.pl/zasob/103923>

Dołęga-Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEZiU, Warszawa 2014; <http://euroguidance.pl/ksiazki/>

Greiner I., Kania I., Kudanowska E., Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., Materiały metodyczno-dydaktyczne do planowania kariery zawodowej uczniów, KOWEZiU, Warszawa 2006

Paszowska-Rogacz A., Tarkowska M., Metody pracy z grupą w poradnictwie zawodowym, KOWEŻiU, Warszawa 2004

www.infodoradca.pl

www.mapakarier.pl

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji;
- 2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Tematy z doradztwa zawodowego w klasach VII- VIII wynikają z podstawy programowej dla klas VII - VIII i są realizowane na podstawie zatwierdzonych przez szkołę w danym roku szkolnym zestawów programów nauczania.

7. FORMY I TEMATYKA REALIZACJI ZADAŃ W KLASACH VII - VIII:

- 1. Obowiązkowe zajęcia z doradcą zawodowym dla każdej klasy VII i VIII (po 10 godzin w roku szkolnym)**
- 2. Lekcja w każdej klasie VIII dotycząca procedury rekrutacyjnej do szkół ponadpodstawowych .**
- 3. Zorganizowanie spotkania dla rodziców uczniów klas VIII z przedstawicielem pracodawców realizujących kształcenie dualne w Radomiu i okolicach.**
- 4. Zajęcia z wychowawcą z wykorzystaniem materiałów dostępnych między innymi na: (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)**
- 5. Indywidualne doradztwo zawodowo-edukacyjne dla uczniów/rodziców**

Proponowana literatura oraz strony dla ucznia i rodzica:

Cottrell S., Podręcznik umiejętności studiowania, Zysk i S-ka Wydawnictwo, Poznań 2007

Covey S., 7 nawyków skutecznego nastolatka, Rebis, Poznań 2011

Górczyński M., Obidniak D., Pfeiffer A., Suliga M., Informator o zawodach szkolnictwa zawodowego, KOWEZiU, Warszawa 2017

Zawadka M., Chcę być kimś. Cz. 1,2,3, Wydawnictwo Mind&dream 2016

Proponowana literatura dla wychowawców, nauczycieli, doradcy

Bartosz B., Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych; http://static.scholaris.pl/main-file/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf

Chirkowska-Smolak T., Hauziński A., Łaciak M., Drogi kariery. Jak wspomagać rozwój zawodowy dzieci i młodzieży, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2011

Dołęga-Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEZiU, Warszawa 2014; <http://euroguidance.pl/ksiazki/>

Dziurkowska A. i in., Przykładowy program doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017 (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)

Gardner H., Inteligencje wielorakie, MT Biznes, Warszawa 2009

Gladwell M., Poza schematem. Sekrety ludzi sukcesu, Wydawnictwo ZNAK, Kraków 2008

Greiner I., Kania I., Kudanowska E., Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., Materiały metodyczno-dydaktyczne do planowania kariery zawodowej uczniów, KOWEZiU, Warszawa 2006

Górczyński M., Obidniak D., Pfeiffer A., Suliga M., Informator o zawodach szkolnictwa zawodowego, KOWEZiU, Warszawa 2017

Gut R., Piegowska M., Wójcik B., Zarządzanie sobą. Książka o działaniu, myśleniu i odczuwaniu, Difin, Warszawa 2008

Rosalska M., Warsztat diagnostyczny doradcy zawodowego, KOWEZiU, Warszawa 2012

Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., Metody pracy z grupą w poradnictwie zawodowym, KOWEZiU, Warszawa 2004

Santorski J., Konel M., Le Guern B., Prymusom dziękujemy. Nowe spojrzenie na życie i karierę, Jacek Santorski & Co Agencja Wydawnicza, Warszawa 2007

www.zawodowcyradom.pl

www.infodoradca.pl

www.mapakarier.pl